

Možnost zadavatele definovat účast dodavatele ze třetí země v zadávacím řízení, závěry vyplývající z rozsudku SDEU C-652/22 Kolin

Podle ustanovení § 6 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), platí, že zadavatel musí ve vztahu k dodavatelům dodržovat zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace. Současně nesmí omezovat účast v zadávacím řízení dodavatelům, kteří mají sídlo v členském státě EU, Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederaci nebo v jiném státě, který má s Českou republikou nebo s Evropskou unií uzavřenu mezinárodní smlouvu zaručující přístup dodavatelům z těchto států k zadávané veřejné zakázce. Již ze samotné textace zákona lze dovodit, že zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace je tedy přímo zákonem prolamována ve vztahu k dodavatelům ze třetích zemí, kterým není přístup k evropským veřejným zakázkám zaručován mezinárodní smlouvou.

Právě otázka postavení dodavatele ze třetí země, která neuzavřela s Evropskou unií mezinárodní dohodu v oblasti veřejných zakázek, byla předmětem závěrů rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 22. 10. 2024 vydaného ve věci C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret. Dle tohoto rozsudku dodavatel ze třetí země, která neuzavřela s Evropskou unií mezinárodní dohodu v oblasti veřejných zakázek, se nemůže v členském státě EU dovolávat rovného zacházení v oblasti veřejného zadávání.

Následující stanovisko se zabývá výkladem pravidel vyplývajících z rozsudku, jak je interpretuje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, a vysvětluje, z jakého důvodu není možné omezit účast dodavatelů ze třetích zemí v zadávacích řízeních normativně na úrovni národního státu. Nastavení zadávacích podmínek i ve světle uvedeného rozsudku tak zůstává na zadavatelích. Stanovisko představuje zadavatelům způsoby, jakými mohou přistoupit k vymezení podmínek případné účasti dodavatelů ze třetích zemí.

V návaznosti na uvedený rozsudek lze dovodit následující základní pravidla.

1. Dodavatelé ze třetích zemí nemají přístup na trh EU zaručen, nemohou se tak dovolávat zásady nediskriminace a rovného přístupu vůči dodavatelům ze zemí EU; naopak tuzemští dodavatelé nemohou v konkrétním případě namítat vůči zadavateli, že dodavatelům ze třetích zemí rovný přístup zaručil, resp. že jim přístup neomezil.
2. Dodavatelé ze třetích zemí se nemohou dovolávat přezkumu postupu zadavatele ze strany SDEU; vnitrostátní přezkum včetně možnosti podávat námítky tím ale omezen není.
3. Otázku, zda se na konkrétního dodavatele vztahuje některá z mezinárodních smluv zaručujících přístup dodavatelů z určitého státu k zadávané veřejné zakázce, je třeba řešit individuálně s přihlédnutím ke konkrétnímu textu relevantní mezinárodní smlouvy, neboť jednotlivé smlouvy mohou mít různou působnost a zahrnovat různý okruh výjimek¹.

---

¹ K vyhledávání mezinárodních smluv uzavřených EU lze použít: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/cs/non-eu-markets>
Mezinárodní smlouvy uzavřené Českou republikou lze vyhledat: <https://www.mvcr.cz/clanek/stejnopisy-sbirky-mezinarodnich-smluv.aspx>

4. Pravomoc přijímat „akty s obecnou působností“ týkající se regulace účasti dodavatelů ze třetích zemí ve veřejných zakázkách má pouze Evropská unie, členský stát je nesmí přijímat. Z toho vyplývá, že v ČR nelze přijmout obecné opatření k omezení účasti (resp. znevýhodnění) dodavatelů ze třetích zemí, ale ani naopak obecné opatření k zaručení jejich účasti, a to ani zákonem ani jiným obecně závazným předpisem či pokynem.
5. Nemožnost přijímat obecnou úpravu ve vztahu k dodavatelům ze třetích zemí vztahující se na členský stát nijak nebrání tomu, aby individuální omezující opatření stanovil zadavatel. To v praxi znamená, že
  - zadavatel může stanovit v zadávacích podmínkách zákaz účasti dodavatelů z třetích zemí, a to dodavatelům ze všech těchto zemí, nebo jen z některých z nich,
  - pokud zadavatel v zadávacích podmínkách omezující podmínku nestanoví, je účast dodavatelů ze třetích zemí připuštěna,
  - pokud zadavatel účast dodavatelů ze třetích zemí připustí (tj. nestanoví podmínku účasti, která jejich účast v zadávacím řízení vylučuje), může se rozhodnout, zda k nim bude v zadávacím řízení přistupovat rovným způsobem, jako k dodavatelům z členských států EU, či zda vůči nim přijme znevýhodňující opatření, a to k dodavatelům ze všech těchto zemí, nebo jen z některých z nich,
  - znevýhodňujícími opatřeními vůči dodavatelům ze třetích zemí mohou být například
    - úprava bodového hodnocení v neprospěch dodavatelů ze třetích zemí,
    - přísnější požadavky na prokázání kvalifikace,
    - přísnější požadavky na obsah nebo formu předkládaných dokladů,
    - přísnější obchodní nebo smluvní podmínky (například záruky, smluvní pokuty, pojištění).
6. Pravidla pro vyloučení některých dodavatelů nebo omezující opatření mohou být založena na původu dodavatele (fyzické nebo právnické osoby), nebo na původu dodávaného zboží, přičemž
  - při formulaci vymezení okruhu vyloučených dodavatelů, nebo dodavatelů, vůči nimž směřují omezující opatření, lze vycházet například z čl. 3 odst. 1 Nařízení (EU) 2022/1031 (IPI),
  - při formulaci omezení vztahujícího se k původu zboží lze vycházet například z § 168 odst. 1 ZZVZ,
  - omezující opatření se mohou vztahovat i na poddodavatele účastníka zadávacího řízení, přičemž lze při jeho formulaci vycházet například z čl. 8 odst. 1 Nařízení (EU) 2022/1031 (IPI). V případě opatření proti poddodavatelům by měla být připuštěna výměna poddodavatele, na základě pravidel, které je možné stanovit obdobně jako v § 85 odst. 2 ZZVZ.
7. V případě sektorových veřejných zakázek obsahuje § 168 ZZVZ pravidla vyloučení účastníků zadávacího řízení veřejné zakázky na dodávky, jejichž nabídka obsahuje dodávky původem ze třetích zemí, a znevýhodnění takových účastníků zadávacího řízení při hodnocení nabídkové ceny, která jsou transpozicí čl. 85 Směrnice 2014/25/EU. Jelikož se jedná o případ, kdy EU využila své pravomoci přijímat obecné předpisy vůči dodavatelům ze třetích zemí, nesmí se zadavatel od této úpravy odchylovat. Zadavatel tak není oprávněn stanovit jiné procento z celkové hodnoty nabízených dodávek, než je uvedena v § 168 odst. 1 ZZVZ, nebo jinou formy znevýhodnění při

---

Dohoda o veřejných zakázkách známá také pod zkratkou GPA (Government Procurement Agreement): https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm

hodnocení nabídkové ceny, než je uvedena v § 168 odst. 2 ZZVZ. To však nebrání tomu, aby stanovil jiné znevýhodňující opatření, například v rámci přísnějších požadavků na kvalifikaci či přísnějších obchodních podmínek.